Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 515448

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 april 2000
Kadaster deel/nr	82667/39

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Hijum	Leeuwarden	Fryslân

Locatienaam	*Locatieomschrijving*
Hijum	

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Hijum	F			431

*Omschrijving***

Inleiding

De betonnen, vaste BRUG uit 1931 is ontworpen in 1930 door de gemeente-architect van Leeuwarderadeel J. Smits. Het strakke ontwerp is karakteristiek voor de betonnen bruggen in Friesland uit de Interbellumperiode: symmetrie met kubistische detaillering. De zogeheten Mariëngaarderbrug over de Hijumervaart was gemeenschappelijk eigendom van de gemeenten Leeuwarderadeel en Ferwerderadeel. De oude verkeersbrug, of tille, verkeerde in slechte staat en voor de verbetering ervan werden twee plannen uitgewerkt. Plan A betekende herstel met behoud van onderdelen; plan B betekende ruimen van de oude brug en vernieuwen in gewapend beton (f 7000,-). Er werd voor plan B gekozen. De brug ligt hoog boven de Hijumervaart. De aanleg werd uitgevoerd door de firma Johan Magree's Handel en Industrie, gevestigd te Franeker. De voet van de landhoofden is recentelijk versterkt door een aangestorte betonnen rand binnen een hardhouten beschoeiing.

Omschrijving

De brug is uitgevoerd in grof kiezelbeton en is zowel in de lengte- als in de breedterichting symmetrisch. De doorvaartopening is rechthoekig en afgezet met een ijzeren hoekprofiel; de hoeken van de doorvaartopening worden 'beschermd' door vier meerpalen met een paalmuts en haalpen. De vleugelmuren van de landhoofden liggen in de lengterichting van de brug; met een kwartronde

insnoering vernauwen ze tot de breedte van het brugdek. De balustrade op de vleugelmuren en het brugdek zijn aan de buitenzijde enigszins opgedikt en aan de bovenzijde afgesloten door een ijzeren buis. Begin- en eindpunt van de buis zijn opgenomen in een blokvormige versiering en op de betonnen balustrade bevestigd door middel van ijzeren manchetten.

Waardering

De brug uit 1931 is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als exemplarisch voorbeeld van een betonnen verkeersbrug in Friesland,

- als karakteristiek voorbeeld van stijlinvloed en materiaalgebruik uit de dertiger jaren,

- vanwege de historische-ruimtelijke situering over de Hijumervaart,

- vanwege de hoge mate van gaafheid van de brug.

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Weg- en waterbouwkundige werken	Brug(C)	Verkeersbrug